

Rinanoan kanoan te reirei

Te reirei

- 1. E reireinira te bwai ni kabane aika ti riai n atai n te aro bwa tin a kona ni karaoa ae tangiria te Atua**

Reirei 2 Te O Tetamenti ao Te Nutetamenti

Rongorongoia Iutaia ma Tientaire:

Atam	Aberaam	Mote	Iesu	Ni boong aikai
Tao 2,000	Tao 500	Iutaia Ana Tua Mote	Tao 1,500	
Te ririki	Te ririki		Te ririki	

Tao 2,000 te ririki imwin Atam,ao e maiu Aberaam. Tao 500 te ririki imwina ao e maiu Mote. Ao tao 1,500 te ririki imwina ao e maiu Iesu

Ni Karikanibwai 12:1-7 ao ti noria bwa te Atua E karaoi ana Berita aika tenua nakon Aberaam. Teuana ma iai e kaota taekan kakabwaiiaia kain aonaba ni kabane man ana kariki. Ao E tua bwa ana bane ni korotobibiaki kain ana utu. N te boki ae te Otinako 1 ao e noraki te utu aio ni mwaing nako Aikubita ike a riki iai bwa aia toro kain Aikubita, N te Otinako 2:6-10 ao Mote kain naba te utu, a bane ni kina bwa taian Iteraera ao I-Ebera ao rimwi bwa Iutaia. Ao koraki ake tiaki kain ana utu Aberaam bon tain Tientaire.

Karikani Bwai 12:1-7

1 Ao E taku Iehova nakon Aberam, nako mai abam, ao mairouia am bu, ao man ana auti tamam, nakon te aba ae N na kaotia nako im 2. ao N na karaoiko bwa te botanaomata ae abwabwaki, ao N na kakabwaiako, ao N na kakanatoa aram; ao ko na riki n ae e na kabwaia te aba iai: 3. ao N na kakabwaiiaia akana taetae ni kakabwaiako, ao N na karekea kain ane karereantiko: ao ana bane utun aonaba ni kabwaia i roum. 4. Ao e nako Aberam, n airon ana taeka Iehova nako ina; ao e iria Rota: ao itingaun ma nima ririki ana ririki Aberam ngke e nako mai Aran. 5. Ao aberam e kaira Tarai are buna, ma Rota are natin tarina, ma aia bwai nako ni kabane ake a a tia ni kaiko ma aia aomata aika reke i rouia i Aran; ao a nako bwa ana kawara te aba are Kanaan. 6. Ao Aberam e ri nukan te aba arei nakon te tabo are Tekem, nakon ana oke More. Ao a memena n aba arei tibuni Kanaan. 7 Ao E kaoti Iehova nakon Aberam, ao E taku, N angania am kariki nako te aba aei: ao e katea te baonikarea teuana iai nakon Iehova are kaoti nako ina.

Te Otinako 1:1

Ao aikai araia natin Iteraera, ake a roko i Aikubita; a bane ni ira Iakobwa ma aia utu nako.

Te Otinako 2:6-10

6 Ao e kaukia ao e nora te tei: ao noria, e tang te merimeri. Ao e nanoangaia, ao e taku bon temanna mai buakoia natin Ebera teuae. 7. Ao e taku mwanen te tei nakon natin Bwarao, E riai kea ki ngkana I nako ni wetea te tia tobwa i bukim mai buakoia aine ake Ebera, bwa e na tobwa te tei anne i bukim? 8. Ao e taku natin Bwarao nako ina, Nako. Ao te teinaine e nako ni wetea tinan te tei. 9. Ao e taku natin Bwarao nako ina, Ko na uota nako te tei aei, ao tobwaia i bukiu, ao N na anganiko boon am mwakuri. Ao te aine e ana te tei, ao e tobwaia. 10. Ao e rikirake te tei, ao neiarei e uota te tei nakon natin Bwarao, ao e riki bwa natina. Ao e aranna bwa Mote, ao e kangai, bwa kioina ngke i katikia man te ran.

Te Tua -Kaua 5:1-3

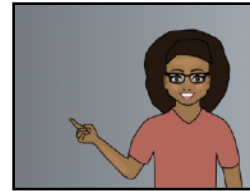
1 Ao Mote e weteia Iteraera ni kabaneia, ao e taku nako ia, Ngkami aika Iteraera, kam na ongo tua ma moti aika i atong i taningami n te bong aei, bwa kam na reirei iai, ma ni kawakin n tou mwia. 2. E karaoa te berita Iehova ae Atuara ma ngaira 3 i Orebwa. 3. E aki karaoa te berita aei Iehova ma nara bakatibu, ma E karaoia ma ngaira, aika ngaira aika ti bane ni mena ikai ni maiu n te bong aei.

1. Antai ae taetae?
A. Aberam
B. Mote
2. Antai ae taetae nako ia?
A. Iteraera
B. Iakubita
3. Tera ae karaoi te Atua ma Iteraera i Oreba?
A. Te Berita
B. Te Tembora
4. E karaoa te berita aio ma aia bakatibu?
A. Eng
B. E aki
5. Nora te Tua-Kaua 5:6-21 a rin naba iai Tua ake 10?
A. Eng
B. E aki
6. Anganaki aia bakatibu tua ake 10?
A. Eng
B. E aki
7. E moanaki n ningai karaoan tua ake 10?
A. Man ana tai Atam ao Ewa
B. Nke E taetae te Atua ma Mote i Oreba
8. E karaoaki ibukia antai tua ake 10?
A. Ibukia botan aomata ni kabane
B. Iteraera

Mooti: Bon Tua naba

Berita: Bon tua nako ake E ang ate Atua ibukia aomata

Oreba: Aran naba te maunga are Tinai

Ngkana a nako n te reirei ataei ao ana tua te tia reirei e bon ti kaineti ke ni kabongaki ibukia. E aki kaineti te tua anne ke ni kabongaki ibukia aia karo, ke tao ataein te reirei riki n tabo tabeua.

E karaoa ana berita te Atua ma Iteraera iaon te maunga are Tinai. E moanaki mai ikai te tua anne. Tiaki n aia tai aomata ake a maiu imwaia. E bon ti kaineti ibukia Iteraera ke Iutaia. E taekina ni kibu aikai bwa ibukia te koraki aikai ao tiaki ibukia kain aba riki tabeua ke baronga n aomata riki rimoa.

1. B 2. A 3. A 4. B 5. A 6. B 7. B 8. B

I-Karatia 2:16, 3:16-17

2:16 Mai buakoia Tientaire, aika ti bon ataia bwa e aki karaoroaki te aomata ni mwakuri aika ana bwai te Tua: bwa e karaoroaki n ti onimakinan Iesu Kristo, ti bon onimakina naba Kristo Iesu, bwa ti aonga ni karaoroaki n onimakinan Kristo ao tiaki ni mwakuri aika ana bwai te Tua: bwa e bon aki karaoroaki te aomata temanna ni mwakuri aika ana bwai te Tua

3:16-17 Ao atongaki taian taeka n akoi nakon aberaam ao nakon ana kariki. E aki kangai, ao nakoia am kariki nako, ngkai kanga e bati; ma e kangai, ao nakon am kariki, ngkai kanga ti temanna, are Kristo.17 Ao I atonga aei; te berita are kamatoaki ngkoa iron te Atua e aki uruaki n te tua are roko abubua ma teningaun te ririki imwina, bwa e na uruaki te taeka n akoi iai.

Tua ake a roko 430 te ririki imwin Aberaam bon ana tua Mote, e ibuobuoki nakoira ni kaotaira bwa ngaia are a kabwarabwaraki taekaia inanon te boki are I-Karatia, bwa taekan ana tua Mote.

Kakororaaki: Are kaitiakaki man te bure

Kakerikaki: Kamwan te korakora

Kakororaaki: Kakoauaki raoi

9. Ti kaitiakaki mani kakoraoaki n tera?
 - A. Te Onimaki
 - B. Te Tua
10. Antai ae ti riai n onimakinna?
 - A. Mote
 - B. Iesu
11. Ti karaoroaki n ana mwakuri te Tua iron Mote?
 - A. Eng
 - B. E aki

Ni bong aikai ao tia kaitiakaki man te bure iron Kristo, ao tiaki n ana tua Mote.

9. A 10. B 11. B

I-Karatia 3:16, 23-25

16 Ao atongaki taian taeka n akoi nakon aberaam ao nakon ana kariki. E aki kangai, ao nakoia am kariki nako, ngkai kanga e bati; ma e kangai, ao nakon am kariki, ngkai kanga ti temanna, are Kristo.

23 Ao ngka tuai roko te onimaki ao ti tarataki ni kawakinaki ni kainaki iaan te Tua, imwain te onimaki ae nang kaotaki rimwi 24 Ma ngaia ae e kaotaki ma ngaia ae riki te Tua bwa ara tia reirei ae kairirira nako Kristo bwa ti aonga ni karaoiroaki n te onimaki, 25. ao ngake roko te onimaki, ao tiaki manga mena iaan te tia reirei.

Te Mataniwi n Tia

reirei: Bon te Tia reirei

Te Kariki: Te aomata are bungiaki man te utu

12. Antai are e nanonaki n te kariki?
 - A. Mote
 - B. Iesu
13. Maanra manin ana tua Mote ao e roko n tokina?
 - A. Ni karokoa rokon te Kariki (Kristo)
 - B. Akea tokina
14. Taben te tua bwa e na kairia nakon antai?
 - A. Mote
 - B. Iesu

Oin taben te tua bwa e na kairia nakon Iesu ao ngkai e a tia ao e a toki kainanoana.

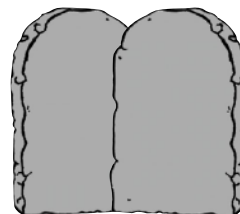
15. Tera atongan te tua n te kibu 24?
 - A. Te Tia reirei
 - B. Te Tia bobwai
16. Tera te Tia reirei?
 - A. Iesu
 - B. Ana tua Mote
17. Imwin rokon Iesu ti mena naba iaan te tia reirei?
 - A. Eng
 - B. Tiaki
18. Ti mena naba ngkai iaan ana tua Mote?
 - A. Eng
 - B. Tiaki

Ngkai e a tia n roko Iesu ao tiaki manga mena iaan ana tua Mote.

E kamatata te Atua bwa tia nako man te tua are iroun Mote

Te bao ni mwamwananga e tabe ma uotaia aomata nakon taabo ake a kan nako iai, ngkana a tia n roko n aia tabo ao e a tia ni karaoa tabena ao e toki naba kainanoana.

Titebo naba arona ma te tua are ana tua Mote. Ngke e roko Iesu ma taekan te onimaki ao e aki manga kainanoaki.

12. B 13. A 14. B 15. A

16. B 17. B 18. B

I-Karatia 5:1-4

1 e kainaomataira Kristo ibukin te aro ni inaomata: ma ngaia ae kam na teimatoa, ao kam na tai manga bae n te amo n toronaki.2. Noria, i taku nako imi ngai ae Bwauro, bwa ngkana kam korotobibiaki, ao akea manen Kristo iroumi.3. Ao I a manga kaotioti nako ia aomata aika korotobibiaki, bwa a bae n toua mwin te tuani kabanea. 4. Kam a raure ma Kristo ngkami aika kam karaoiroaki n te tua; kam bwaka man te akoaki. 5. Ma ngaira, iroun te Tamnei, ti tataninga ma te kantaninga karaoiroara are reke n te onimaki.

Kabaeaki: Kanga te mena iaan te kairaki.

Te amo: Te bwai are ko mena iaana bwa kona ira nanona, te toranaki n airon ana tua Mote

Rikirake: E kakawaki bwa iai te rikirake

Tauan te Koaua: Irakin nanon te bwai ae koaua

Kabeam: Te boraraoi ae iai kabeam iai

In Deuteronomy 5 we learned that the Law of Moses included the 10 commandments. Beginning in Deuteronomy 6 we see that there are many other parts of this law, including the command to be circumcised.

19. Antai ae kainaomataira?
 - A. Mote
 - B. Iesu
20. Ngkana ti korotobibiaki ngkai ni ira nanon are taku Mote mwaitira kamiara mai iroun Iesu?
 - A. E bwanin
 - B. Bon akea
21. Ngkana ti tou mwin tabeua ana tua Mote mwaitira tua aika ti riai n tou mwia?
 - A. Tua ani kabane
 - B. Tabeua ma iai
22. Touan mwin ana tua Mote tabeua e riki n aera iai Iesu?
 - A. Akea manena
 - B. Ara tia kamaiu
23. Tera ae na riki ngkana ti taku bwa ti karaoiroaki n touani mwin tabeua ana tua Mote?
 - A. Ti kamoamo aarn Iesu
 - B. Tibwaka man te akoaki

Imwin te tai are korene Biti iaan ana tua Buritan. Ao e manga inaomata ni karaoi oin ana tua n airon tuan Buritan n te aro are ngke e a bon reke raoi kinakin inaomatana ao ea toki kamanenan ana tua Buritan ao e kabongana oin ana tua ibukia kaini Bitii, ao ai tiaki Buritan.

Ngkana ti mena iaan te aba teuana ao tiaki riai bwa tina kabongana tuan te aba riki teuana. Kanga aiaron naba te aro n onimaki, bon aron naba kabongan naba nako. Ti bon tiku iaan tuan te aba are ti mena inanona. Ao aio naba ae kamatoaki n ana taeka te Atua, bwa ti riai ni mena iaan te te tua ae ti teuana bwa ana tua Kristo Iesu

19. B 20. B 21. A 22. A 23. B

Ebera 10:3-4

3 Bon iai manga uringani bure n te ririki ae koraki ni karea kanne.
4. Bwa a bon aki kona te uoti nako bure raraia kao mwane ma kooti.

Ebera 9:15-17

15 Ma ngaia ae bon te tia raoi n te berita naba ngkai Ngaia, bwa aonga n anganaki aomata akana weteaki abaia aika aki toki aika atongaki n te taeka n akoi, ngke E a tia ni mate ni kabo iai taiani bure aika e bure te aba iai iaan te moani berita. Bwa ike mena iai tetementi, ao e riai bwa e na atongaki maten ae karaoa tetementi.
17. Bwa e matoa tetementi imwini mateia aomata: bwa akea korakorana teutana, ngkana e tuai ni mate ane karaoia.

Te tia tei: Te aomata are e tei imarenaia aomata ma te Atua.

Te kamaui: Kamauiuan ae mate n te bure

Te tia bure: Te tia urua te tua

Te aro ni bwaibwai: Inaomatam ni bwaina te bwai ae ko anganaki

Tetementi: Te tua imarenan te Atua ao te aomata

Katauana: Te bwai ae bon riai ni karaoaki

Te tia karaoa te tetementi: N aiaron Iesu Kristi

24. Tera te kanganga n te anga karea n te O Tetamenti ke n te tua ni kawai?
A. E aki kona ni kamaunai bure raraia maan
B. Ake atakin te anga karea ae riai	29. Iai mwakan Tetamenti ngkana e maiu te tia kateia?
A. Eng
B. Akea
25. Kristo boni ngaia ae karaoa tera?
A. Te berita ni kawai
B. Te berita ae boou	30. N ningai ae matoa iai kabongan Tetamenti are karaoi Iesu?
A. Ngke e boni maiu
B. Imwini matena
26. Are e nanonaki iai tera?
A. Bungiakinga
B. Matena	31. Tera Tetamenti ae bwainaki ngke e maiu Iesu?
A. O Tetamenti
B. Nu Tetamenti
27. Tera ae riai n riki nakon te tia karaoa Tetamenti?
A. Matena
B. Rineana	32. Tera Tetamenti ae bwainaki ngkai?
A. Ana tua Mote
B. Ana tua Kristo
28. E matoa n ningai Tetamenti?
A. Ngkana e kateia te tia karaoia
B. Imwini maten te tia kateia	

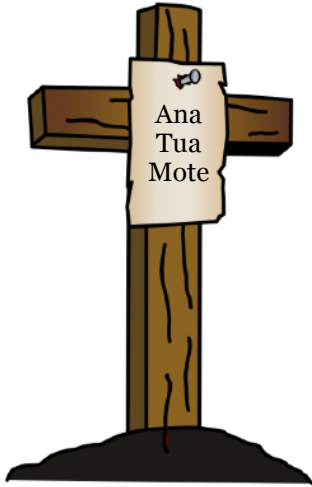
24. A 25. B 26. B 27. A 28. B
29. B 30. A 31. A 32. B

Ngkana ko karaoa am kaburebwai ao ko katuka taekan am auti iroun natim te mwane, natim anne e aki kona ni bwaina te auti ngkai ko boni maiu. Bon ti ngkana ko a ia ni mate ao e a tibwa kona ni mwaka ni bwaina te auti anne. Ao aio e bon riki naba nakon ana tua Kristo. Ngke e tuai ni mate ao e bon teimatoa kabonganana ana tua Mote. Ao E kaungaki Iutaia bwa ana iri nanon tua aknne. Bwa raraia man are be kabonganaki n te O Tetamenti ibukin kabwaran bure e bon aki kona ni kaitiaki bure, ngaia are bon ti raran Iesu ae riai ibukin kaitiakan bure ni kabane. Ma ngaia are bon riai rokon te tua ae boou ao te karea naba ae boou are bon raran Iesu Kristo.

I-Korote 2:14

14 ngkæ E a tia ni kamauna te koroboki ni kabæ, are te tua, are ekira nako, are ara kairiribai: ao E uotiia nako mai roura ngke e kabæia n te kaibangaki.

Katokia: Kamauna matana**Te tua:** Te berita ke tetemanti**Te totoko:** Bon te kaitara

33. E a tia n tauraki iaon te kaibangaki te O tetemanti?

- A. Eng
- B. Tiaki

34. N te tai ra æ tauraki iai te o tetemanti iaon te kaibangaki ao tera æ riki kano iai?

- A. E boni waaki nako
- B. E a tia ni kamwawaki ke ni kanakoaki bwa e a bane taina

33. A 34. B

22 Timoteo 2:15

Ko na kakorakorako ni kani kaotiko nakon te Atua bwa ko ataki bwa ko raoiroi ngkai ko a tia ni kataki, ae te tia mwakuri ae ko aki riai ni mama, ae ko bairea raoi taekan te koaua.

Kariaiakaki: Butimwaeaki

Mama: Te kuraki ae namakinaki ngkana ko riki ni bure

Baireia raoi: Te atatai ae tabwanin n atakin ana taeka te Atua

35. Tera taekan te koaua?

- A. Aia koroboki aomata
- B. Te bwaibara

36. E butimwaeaki te aomata iron te Atua ngkana e a tia ni kakorakora ni kamatebwaia ana taeka te Atua?

- A. Eng
- B. E aki

35. B 36. A

Te rabakau ao te atatai ni bairean raoi ana taeka te Atua n aron ae bon eti ao e bon riai:

Te boki ae Karikani bwai ao tabeua kanoan te boki ae te Otinako a boni koreaki imwain rokon te tua ironi Mote are e angania tibuni Iteraera.

Nikiran kanoan te boki ae te Otinako n raonaki ma bokin nako te Otetemanti, a boni bane ni koreaki inanon te tai are a maiu iai Iutaia iaan te tua are anganaki iron Mote.

Boki aika **Mataio, Mareko, Ruka ao Ioane** a bane ni koreaki ibukin rongorongon maiun Iesu ma ana mwakuri ni kabane, ngke e maiu iaon te aba. Ao a maiu Iutaia iaan ana tua Mote ni karokoa mateni Kristo. Ngkai Iesu bon te Iutaia ao maiu naba iaan ana tua Mote, ao E kawakina naba te bong ae te Tabati, te anga karea ao tua nako inanon te berita n te o tetemanti. Tiaki kabaeaki iaan te tua anne ngkai e taekinaki tain tokini korakoran te tua anne. Ma ti kabaeaki ngkai iaan te tua ae boou are moanaki korakorana ao kabonganana imwini maten Iesu. Moan te kakawaki iron te Kristian bwa e na wareware ao ni kamatebwai ni boki aikai ngkai a bati baika riai ni bwainaki ao ni maiuakinaki

Te boki ae **Mwakuri** e kaota moani wakanan te tua ae boou, ao e koata naba aron moan riki m bwa te tia rimwin Kristo, ao bwa a na bane aomata, Iutaia ao Tientaire, n ongotaeka nakon te tua ae boru ma tiaki ate tua are ni kawai.

Te booki aika **I-Rom ni karokoa kabanean bokin te Nute temanti** a koreaki nakoia Kiritian ao bwa a na maiuakini ni boong aikai.

I-Rom 15:4

Bwa bwai ni kabane ake a koreaki ngkoa ao a koreaki ibukin reireiara, bwa tina karekea te kantaninga n taotaonan te nano ma te nano ae kabebeteaki n te bwaibara.

Ni kabane koroboki inanon te Bwaibara a reke mai iron te Atua ao a koaua. Ma e ngaie ngke tiaki mena iaan te oTetemanti maa mwaiti baika ti reirei mai iai.